

HATANPÄÄN LUKION OPINTO-OPAS 2022-2023

GLOBAALI- JA
KULTTUURIOSAAMINEN

EETTISYYS JA
YMPÄRISTÖOSAAMINEN

MONITIETEELLINEN JA
LUOVA OSAAMINEN

Sisällysluettelo

Opinto-opas LOPS2021	3
Yhteystiedot	3
Lukuvuoden 2022-23 työ- ja loma-ajat	6
Hatanpään lukio A:sta Ö:hön	8
Lukion suoritusohjeet (LOPS2021)	16
Opintojaksojen suorittaminen	17
Arviointi	21
Ylioppilastutkinto	23
YO-tutkinnon hajauttaminen	25
Hatanpään lukion opintojaksot	27

Opinto-opas LOPS2021

Pitelet käsissäsi uunituoretta Hatanpään lukion opinto-opasta lukuvuodelle 2022-2023. Löydät oppaasta keskeisimmät opintojesi suunnitteluun tarvitsemasi tiedot sekä roppakaupalla tärkeää infoa koko lukuvuodesta.

Opinto-opas on tehty uuden opetussuunnitelman (LOPS2021) pohjalta. Lukionsa vuosina 2019-2020 aloittaneet opiskelijat jatkavat opintoja oman opetussuunnitelmansa (LOPS2016) mukaan. Vanhan opetussuunnitelman vastaavat tiedot kursseista ja niiden suorittamisesta löytyvät lukion www.sivulta www.tampere.fi/hatanpaanlukio.

Yhteystiedot

HATANPÄÄN LUKIO
Haapakuja 5
33900 Tampere
www.tampere.fi/hatanpaanlukio
hatanpaan.lukio@tampere.fi
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Rehtori Ville Vuorisalmi	040 587 2849
Apulaisrehtori Tuija Leppäharju	044 430 9361
Vararehtori Sirpa Ruhanen	
Lukiosihteerit Minna Laine	044 430 9360
Lukiosihteerit Katja Wiman	041 731 0526
Opinto-ohjaaja Riikka Iisakka	040 541 5952
Opinto-ohjaaja Arja Nikkanen (ma, ti, ke)	040 481 4694
Vahtimestari Sami Peiponen	040 800 4422
Kouluravintola Niina Piironen	050 401 4391
niina.piironen@fi.issworld.com (31.12.2022 asti)	

Opiskelijahuolto

Erityisopettaja Marita Kontio	050 432 8596
Terveystenhoitaja Nea Koskela	040 639 0785
ajanvaraus ma – pe klo 8.15-12	040 806 2454

Lukiokuraattori Salla Kananen
Lukiopsykologi Milja Järvelin

050 409 4906
041 730 8246

Opettajien työtilat

Opettajien huone	040 195 1388
Opettajien työtila (103) musiikki Lahnajoki, Rasimus	040 195 1554
Opettajien työtila (209) 2. krs. Ikola, Lehto, Pajula, Pukkila	040 195 1077
Opettajien työtila (210) 2. krs. Hietikko, Sorva, Suoniemi, Marttila, Vares	040 195 0977
Opettajien työtila (305) 3. krs. Alapiha, Eronen, Huotari, Kaipainen, Ärling	040 195 2511
Opettajien työtila (405) 4. krs. Anttila, Nyman, Ruhanen, Simberg	040 196 0569

Ryhmänohjaajat ja kotiluokat

22A	Andrei Pukkila, 201	20A	Kaarle Huotari, 304
22B	Hiski Eronen, 303	20B	Tiina Anttila, 403
22C	Mari Sorva, 102	20C	Anu Rasimus, 204
22D	Johanna Kaipainen, 302	20D	Annika Alapiha, 301
21A	Susanna Simberg, 404	19E	Mirva Ikola, Mediateekki
21B	Sirpa Ruhanen, 401	19F	Marja Pajula, Mediateekki
21C	Karoliina Suoniemi, 103		
21D	Aki Lahnajoki, 123	TUVA	Anne Hietikko, 402

Opetushenkilökunta

Sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@tampere.fi / Wilma-viesti

Alapiha Annika, äidinkieli ja kirjallisuus, S2, musiikkiteatteri
Anttila Tiina, englanti, espanja (huom: tiina.m.anttila@tampere.fi)
Eronen Hiski, matematiikka, TVT
Filpus Neea-Sofia, yhteiskuntaoppi
Hietikko Anne-Mari, S2, TUVA (huom: anne.hietikko2@tampere.fi)
Huotari Kaarle, matematiikka
Iisakka Riikka, opinto-ohjaus (22ACD, 21CD, 20ACD, 19E, 19F/3,5-vuotiset)
Ikola Mirva, liikunta, terveystieto
Kaipainen Johanna, äidinkieli ja kirjallisuus, musiikkiteatteri
Kauppinen Arto, yhteiskuntaoppi, filosofia
Kontio Marita, erityisopettaja
Korhonen Urpu-Elina, kuvataide
Kuusiahho Tuire, yhteiskuntaoppi
Lahnajoki Aki, musiikki
Laitamo Aimo, musiikki ja musiikkiteknologia
Lehto Elina, biologia, maantiede
Leppäharju Tuija, apulaisrehtori, TUVA-koordinaattori
Lindell Suvi, ruotsi, saksa
Nikkanen Arja, opinto-ohjaus (22B, 21AB, 20B, 19F/4-vuotiset, TUVA)
Nikkilä Anna, kuvataide
Nyman Pia, en, saksa
Pajula Marja, ke, ma
Palin Noora, maantiede
Pukkila, Andrei, fy, ma
Rasmus Anu, musiikki
Ruhanen Sirpa, englanti, ruotsi, vararehtori
Simberg Susanna, ranska, ruotsi
Sorva Mari, filosofia, uskonto
Suoniemi Karoliina, uskonto, psykologia
Vares Mari, historia, yhteiskuntaoppi, opiskelijakunnan ohjaus
Ärting Teija, äidinkieli ja kirjallisuus, S2, tutor-opiskelijoiden ohjaus

Lukuvuoden 2022-23 työ- ja loma-ajat

Tampereen kaupungin lukioiden opiskelijoiden työ- ja loma-ajat lukuvuodelle 2022-2023 ovat seuraavat:

Syyslukukauden alku	keskiviikko 10.8.2022
Syysloma	17.-23.10.2022
Syyslukukausi päättyy	torstai 22.12.2022
Joululoma	23.12.2022-8.1.2023
Kevätlukukauden alku	maanantai 9.1.2023
Talviloma	27.2.-5.3.2023
Pääsiäisloma	6.4.-10.4.2023 (kiirastorstai vapaa)
Helatorstai	18.5.2023
Kevätlukukausi päättyy	lauantai 3.6.2023

Periodit

1. periodi	ke 10.8.2022 - to 29.9.2022
2. periodi	pe 30.9.2022 - pe 25.11.2022
3. periodi	ma 28.11.2022 - pe 3.2.2023
4. periodi	ma 6.2.2023 - ke 5.4.2023
	Penkkaripäivä to 9.2.2023, Wanhat tanssit pe 10.2.2023
5. periodi	ti 11.4.2023 - la 3.6.2023

Lukuvuoden tarkempi kalenteri (päättöviikot, teemapäivät ja tapahtumat, uusintakoheet ja yo-koepäivät) on julkaistu koulun www.sivulla.

Perheiden illat (vanhempainillat)

1. vuoden opiskelijoiden perheenjäsenet: 31.8.2022 klo 18 ja 9.3.2023 klo 18
2. vuoden opiskelijoiden perheenjäsenet: 1.11.2022 klo 18 (ylioppilastutkinto)
3. – 4. vuoden opiskelijoiden perheenjäsenet: 12.1.2023 klo 18 (etänä, jatko-opinnot)

Oppituntikaavio

Koodi 8 mahdollistaa opetuksen joko kahdesti viikossa kahtena 90 min tai kolmena 75 min opetustuokiona.

Klo	Pituus	MA	TI	KE	TO	PE
08:15-09:30	75 min		1	7	7	1
09:30-09:45	15 min	3 09:30-10:45 75 min				
09:45-11:00	75 min		2	6	6	2
11:00-11:10	10 min	Rotovit ym.				
11:10-13:00 Ruokailut 11:30-12:05 11:45-12:20 12:00-12:35	75 min + 35 min	5	3	5	3	4
13:00-13:15	15 min					
13:15-14:30	75 min	6	4	2	4	5
14:30-14:45	15 min					
14:45-16:00	75 min	7	8a 14:45-16:15 90 min	1	8b 14:45-16:15 90 min	8c

Hatanpään lukio A:sta Ö:hön

Pikaopas kaikkeen oleelliseen Halussa! Jos haluat lukea lisää, syvällisempi tieto *-merkityistä asioista löytyy Hatanpään lukion verkkosivuilta:
www.tampere.fi/hatanpaanlukio → opiskelijalle.

A

ABI, ABITURIENTTI Lukion kolmannen vuoden opiskelijoita kutsutaan abiturienteiksi eli abeiksi.

ASIOIDEN HOITAMINEN Koulusihteerimme palvelevat 1. kerroksessa. He auttavat Wilma- ja tietokonetunnusasioissa sekä opintotukeen, koulumatkatukeen ja opiskelijakorttiin liittyvissä asioissa. Koulusihteerille on ilmoitettava nimen ja henkilötietojen muutokset, kuten muuttuneet kodin osoitetiedot ja puhelinnumerot sekä huoltajien yhteystietojen muutokset. Muutuneet tiedot on korjattava myös Wilmaan.

D

DIGITAALINEN MATERIAALI, OHJELMISTOT JA OPPIKIRJAT Lukion abien kursseilla tarvittavat kirjat ja/tai digitaaliset materiaalit on listattu lukion verkkosivulla.

Lukion ykkösten ja kakkosten maksuttoman digitaalisen materiaalin jako ja ohjeet kunkin aineen ensimmäisellä oppitunnilla.

E

ERITYISOPETUS Erityisopettaja tarjoaa tietoa, opetusta ja ohjausta erilaisissa oppimisen ongelmissa. Erityisopettaja Marita Kontion tavoittaa 4. kerroksen työhuoneesta 406. *

F

FACEBOOK Epävirallisempaan viestintään käytetään Hatanpään lukion Facebook -sivua.

I

INSTAGRAM Hatanpaan.lukio on arvovaltainen somevaikuttaja :)

J

JÄRJESTYSSÄÄNNÖT Tampereen kaupungin lukiokoulutuksen lukioilla on yhteiset järjestys-säännöt. Niiden tavoitteena on turvata kaikille oikeus turvalliseen ja viihtyisään oppimis- ja työympäristöön sekä yhtäläiseen ja oikeudenmukaiseen kohteluun. *

K

KOULUMATKATUKI Lukiolainen voi saada Kelan koulumatkatukea tietyillä ehdoilla. Koulumatkatuesta saa tietoa koulusihteeriltä sekä Kelasta, www.kela.fi/koulumatkatuki.

KURAATTORI- JA PSYKOLOGIPALVELUT Opiskeluhoito palvelee. Lukiokuraattorina toimii Salla Kananen, puhelin 050 4094906. Lukiopsykologina toimii Milja Järvelin, puhelin 041 730 8246. Viestit etunimi.sukunimi@tampere.fi tai Wilman kautta. Tapaamiset ajanvarauksella. *

KIRJOJEN LAINAAMINEN Luokissa olevia kirjoja sekä Mediateekin lainakokoelman kirjoja voi lainata omatoimisesti itsepalvelutiskiltä. Lainausautomaatti toimii TOKI-kirjastokortilla. TOKI-kortin saat kirjasto-opettajalta OP1-opintojaksolla. Kirjoja ei saa viedä kirjastosta ohi lainausautomaatin. Jos automaatti ei toimi, kirjoita oma nimesi, kirjan nimi ja nidetunniste lainautiskillä olevaan lomakkeeseen. Palauta kirjat itsepalveluautomaatin kautta ja pudota automaatin alla olevaan laatikkoon. Laina-aika on noin kuusi viikkoa. Lainat voit uusia TOKI-verkkokirjaston kautta saatuaasi nettitunnukset.

KIUSAAMINEN Kerro kiusaamisesta. Meillä ei hyväksytä kiusaamista missään muodossa. Kiusaamiseen puuttuminen kuuluu kaikille lukioyhteisön jäsenille. Voit kertoa kokemuksestasi tai havainnoistasi kenelle tahansa henkilöstöön kuuluvalla. Kiusaamisen selvittäminen aloitetaan viipymättä. Kaikki ilmoitukset kiusaamisesta käsitellään luottamuksellisesti.

KUNTOSALI Haluamme kannustaa opiskelijoita liikkumaan. Hatanpään koulun kuntosalia on mahdollista käyttää koulupäivän päätyttyä klo 17.30 asti (sisäänkäynti klo 16.00 saakka). Käyttö edellyttää henkilökohtaisen avainlukijan tilaamista koulusihteeriltä. Avainlukija tulee palauttaa koulusihteerille käyttötarpeen loppuessa, viimeistään opiskelun päättyessä. Tampereen kaupunki laskuttaa n. 20 euron laskun palauttamattomista tai hukkuneista avainlukijoista. Ylioppilaskokeiden aikana kuntosali on suljettu, samoin peruskoulun teematapahtumien yhteydessä.

L

LANGATON VERKKO Lukiossa kannattaa käyttää Roam.fi-verkkoa. Siihen kirjaudutaan Wilma-tunnuksella muodossa: wilma.tunnus@edu.tampere.fi. *

LOUNAS Lukiolaisten lounas on tarjolla Hatanpään koulun ruokasalissa porrastettujen vuorojen mukaan klo 11.30 - 12.25. Erityisruokavaliot ilmoitetaan lomakkeella, joka täytetään lukio-opiskelun alkaessa. Ruoan valmistaja on ISS. Ruokalistat ovat nähtävillä koulun info-TV:ssä ja ne ovat saatavilla omaan älypuhelimeen, katso ohjeet info-TV:stä.

LIIKUNTASALI Lukion liikuntasali on yhteinen Hatanpään koulun kanssa ja sijaitsee osoitteessa Haapakuja 2. Liikuntasalin yhteydessä on myös kuntosali, ks. kohta kuntosali.

LÖYTÖTAVARAT toimitetaan vahtimestarille ja niitä voi kysyä häneltä. Vahtimestarin puhelin 040 8004422.

M

MAKSUT Toisen asteen opinnot ovat maksuttomia lukionsa syksyllä 2021 tai sen jälkeen aloittaneille. Vapaaehtoisista opintoretkestä, vierailuista ja tapahtumista voidaan kuitenkin periä kohtuullisia maksuja. Näistä tiedotetaan erikseen. Opiskelijan ei tarvitse osallistua

retkiin, vierailuihin ja tapahtumiin, joissa on maksuja, vaan hän voi suorittaa kyseiset opinnot muilla tavoin opettajan ohjeiden mukaan.

MEDIATEEKKI on lukiorakennuksen monitoimitila. Se palvelee kirjastona, opetus- ja ryhmätyötilana, konserttisalina sekä kokoontumistilana. Mediateekissa annetaan muille käyttäjille työrauha, pidetään tilat siistissä kunnossa ja palautetaan tavarat oikeille paikoilleen. Tilassa on valvontakamerat.

MODUULI Opetushallitus käyttää lukio-opintojen määrittelyssä myös moduuli-termiä. Opiskelijoiden ei pääsääntöisesti tarvitse välittää siitä, se aiheuttaa vain sekaannusta.

MOODLE on sähköinen oppimisympäristö, jota käytetään monilla opintojaksoilla. Kirjautu: wilma.tunnus@edu.tampere.fi + Wilman salasana.

MUSIIKKITILAT Meillä on neljä erillistä musiikkitilaa: musiikkiluokka, studio ja kaksi harjoitus-tilaa. Kaikkien tilojen ovissa on sähkölukko, joka toimii sähkölukkoon tarkoitetulla avainlukijalla eli "lätäkällä". Erityisen koulutustehtävän opiskelijat saavat harjoitella oppituntien lisäksi omatoimisesti kahdessa harjoitustilassa, jotka sijaitsevat lukion kellarikerroksessa. Opiskelija anoo avainlukijaa siihen tarkoitetulla anomuksella musiikinopettajalta lukuvuoden alussa. Avainlukijaa rekisteröi harjoitustilaan menijän. Avainlukija palautetaan kansliaan lukio-opintojen päättyessä. Harjoitustiloissa noudatetaan yleistä siisteyttä ja lukion järjestyssääntöjä. Väärinkäytöksistä siisteyden ja musiikkivälineiden käytön suhteen voi seurata harjoitustilojen käyttökielto määräajaksi. Musiikkiluokka on tarkoitettu vain opetuskäyttöön. Studiota saa käyttää musiikinopettajien luvalla musiikkiteknologiakurssien tehtävien suorittamiseen

MYÖHÄSTYMINEN Oppitunneille ja koulun tapahtumiin tullaan ajoissa.

N

NAULAKOT JA LOKERIKOT Oppituntien ajaksi ulkovaatteet jätetään käytävien naulakkoon. Rahat ja muut arvotavarat tulee ottaa aina luokkaan mukaan. Opiskelijoiden lokerikot ovat pohjakerroksessa. Kun haluat käyttöösi lokeron, ole yhteydessä vahtimestariin.

NEUKKARI Neuvotteluhuoneeksi kutsumme kokoushuonetta 306, kolmas kerros.

O

OFFICE365 ELI AREENA Office365:n Opetuksen Areena -sivustoilla opettajat ja opiskelijat voivat jakaa materiaalia ja työskennellä yhdessä. Kirjautu: wilma.tunnus@edu.tampere.fi + Wilman salasana. *

OHJAUS Luokattoman lukion suorittaminen vaatii ohjausta. Opiskelijan ohjaukseen osallistuvat ryhmänohjaajat, aineenopettajat, opinto-ohjaajat, erityisopettaja, tutorit, apulaisrehtori, rehtori ja muu henkilökunta sekä kaikki muut opiskelijat.

OHJAUSRYHMÄ Lukiolaiset jakautuvat ryhmänohjausryhmiin aloitusvuoden mukaan (esim. 22A). Kullakin ohjausryhmällä on omana ryhmänohjaajana yksi lukion opettaja. Lukion 1. vuoden kaksi ensimmäistä periodia opiskellaan pääosin oman ohjausryhmän kanssa.

OPETTAJAT Opettajat ovat koulupäivän aikana tavoitettavissa luokkahuoneista, työhuoneista tai opettajien huoneesta. Näet kunkin opettajan lukujärjestyksen Wilmasta. Olemme kaikki töissä sinua varten, älä epäröi pyytää apua. Opettajien huoneen edessä ovat opettajien postilokerot, joihin opiskelija voi jättää opettajille tarkoitetun paperipostin.

OPINTOJAKSO Lukio koostuu 150 opintopisteestä, jotka pääosin suoritetaan 75 kahden opintopisteen mittaisena opintojaksona (entinen kurssi). Opiskelija valitsee jokaiseen periodiin keskimäärin kuusi tai seitsemän opintojaksoa. (Jotkut harvat opintojaksot ovat vain yhden opintopisteen laajuisia.)

OPINTOJAKSOJEN ESIVALINTA: Esivalinta tehdään helmikuussa. Opiskelijat kertovat esivalinnassa, mitä haluavat opiskella seuraavana vuonna. Opintojaksotarjotin laaditaan esivalinnan tulosten perusteella.

OPINTOJAKSOTARJOTIN Opintojaksotarjottimen kultakin vaakariviltä opiskelija voi valita lukujärjestykseensä yhden opintojakson. Valinnat tehdään Wilmaan, jossa opintojaksotarjotin on auki valinnoille aina ennen päättöviikkoa. Opintojaksotarjottimen vaakarivejä kutsutaan koodiksi. Jokaisella koodilla on kolme oppituntia viikossa, eri viikonpäivinä eri aikaan (katso oppituntikaavio s. 7).

OPINTOPISTE Lukion oppimäärä koostuu 150 opintopisteestä, jotka pääosin suoritetaan kahden opintopisteen mittaisina opintojaksoina (2 op = yksi entinen kurssi). Jotkut opintojaksot ovat vain yhden opintopisteen laajuisia.

OPINTOTUKI Lukiolainen voi saada valtion opintotukea täytettyään 17 vuotta. Opintotuen suuruus määräytyy vanhempien tulojen ja varallisuuden mukaan 17 – 20 -vuotiailla. Alle 20-vuotias voi saada myös opintorahan oppimateriaalilisää tietyn edellytyksin. Tutustu tarkemmin perusteisiin <https://www.kela.fi/opintotuki>.

Opintotukea haetaan verkkohakemuksella <http://www.kela.fi/opintotuki-nain-haet>. Hakulomakkeita saa myös koulusihteeriltä. Opintotukihakemukset käsitellään Kelassa ja päätöksestä tiedotetaan kotiosoitteeseen. Etenkin syksyisin opintotukikeskuksessa on ruuhkaa ja pitää varautua 1-2 kuukauden käsittelyaikaan. Oman hakemuksen käsittelyä voi seurata myös Kelan verkkopalvelussa.

OPISKELIJAKUNTA Lukiossa on opiskelijakunta, johon kuuluvat lukion kaikki opiskelijat. Opiskelijakunnan hallitus valitaan lukuvuosittain vaaleilla. Opiskelijakunnan merkitys toiminta- ja teemapäivien ideoinnissa ja toteuttamisessa sekä eri tilaisuuksien ohjelmanumeroissa on suuri. Koulun viihtyisyyden ja sosiaalisen toiminnan lisääminen on opiskelijakunnan tärkeimpiä tehtäviä.

Opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua koulun kehittämiseen. Heitä kuullaan ennen opintoihin ja opiskelijoiden asemaan olennaisesti vaikuttavien päätösten tekemistä. Opiskelijat vaikuttavat pääasiassa opiskelijakunnan hallituksen kautta. 2022-2023 opiskelijakuntaa ohjaava opettajina toimii Mari Vares.

OPISKELIJAKUNNAN TILA, KELLARI Lukion kellarikerroksesta löytyy oleskelutila keittiöineen opiskelijoiden käyttöön.

OPISKELUHUOLTO Lukion opiskeluhuollon tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia ja huolehtia oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista sekä opiskelu ympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. *

OPO eli OPINTO-OHJAAJA Opon antama henkilökohtainen ohjaus keskittyy opinto-ohjelman, uravalinnan ja jatko-opiskelun ohjaamiseen. Ohjausta varten voi varata ajan Wilman tiedotteista löytyvän ajanvarauskalenterilinkin kautta. Voit olla omaan opoosi yhteydessä myös Wilma-viestillä, Whatsappilla tai oveen kolkuttamalla. *

OP1 Ensimmäisessä periodissa järjestetään uusille opiskelijoille lukio-opiskeluun valmentava opintojakso, OP1. Opintojaksoa ohjaa oma ryhmänohjaaja, mutta tunteja pitävät myös opo, erityisopettaja, kirjasto-opettaja, psykologi, kuraattori ja rehtori. Ohjelmaan kuuluu ryhmäytymistä tutorien johdolla. Tietotekniikan opiskelukäytön perusasioita opetellaan yhdessä.

OPPITUNTI Oppitunnit ovat 75 minuutin pituisia. Yhden opintojakson pituus on n. 20 kpl 75 minuutin oppituntia sekä päättöviikon työskentelyä.

P

PERIODI Lukion lukuvuosi jakautuu viiteen periodiin, joista jokaisessa opiskelija noudattaa omaa vaihtuvaa lukujärjestystään.

PRINTTAAMINEN Tulostusohjeet ovat käytävien tietokonepöydillä. Tulostaa saa, mutta opiskeluun liittymättömien tiedostojen tulostaminen koulun laitteilla ei ole sallittua. Sähköisessä muodossa olevan työn voi jakaa opiskelijoiden ja opettajan nähtäväksi muulla tavalla.

PYSÄKÖINTI Polkupyörät, mopot ja moottoripyörät pysäköidään lukittuina Hatanpään lukion piha-alueelle niille varatuille paikoille. Autojen pysäköinti lukion piha-alueella on mahdollista vain Tampereen kaupungin O2-erikoisluvalla. Opiskelijoiden autot pysäköidään yleisille alueille pihan ulkopuolelle, esimerkiksi hiekka-alueelle talon itäpuolelle.

PÄÄTTÖVIKKO Periodi päättyy 7-päiväiseen päättöviikkoon, jolloin koodien 1-7 opintojaksolla on koko päivä työskentelyaikaa. Kunkin opintojakson opettaja ilmoittaa päättöviikon työskentelyn tarkemman aikataulun.

R

ROSKAT roskikseen. Opiskelijakunta on organisoinut jättepisteisiin kierrätysastioita, lajittelet-han jätteesi oikein.

ROTOVI Ryhmänohjaustuokion lempinimi on Rotovi. Ohjausryhmät kokoontuvat kotiluokissaan kalenteriin ja Wilmaan merkittyinä päivinä noin parin viikon välein käsittelemään ajankohtaisia asioita ryhmänohjaajansa kanssa. Rotovit kuuluvat opiskelijan OP1-opintojaksoon ja ovat välttämättömiä lukion suorittamiselle.

RYHMÄNOHJAAJA Jokaisella opiskelijalla on oma ryhmänohjaaja (RO), joka on opiskelijan lähin ohjaaja lukiossa. RO perehdyttää ohjausryhmänsä opiskelijat koulun käytänteisiin, seuraamaan heidän edistymistään, auttaa opintoasioiden hoidossa ja puuttuu tarvittaessa ongelmiin. Ensimmäisessä ja 2. periodissa uusien opiskelijoiden opetus tapahtuu pääosin ryhmänohjausryhmissä.

T

TAUKOTUNNIT Jos lukujärjestykseen jää tauko- eli hyppytunteja, ne voi viettää tyhjinä olevissa lukion luokkahuoneissa, Mediateekissä, käytävillä tai kellarissa. Niiden ajaksi kannattaa suunnitella järkevää tekemistä.

TEKIJÄNOIKEUDET Lähteiden käyttö? Siteeraus? Referointi? Kuvamateriaalit? Plagiointi? Lue lisää lukion verkkosivuilta. *

TERVEYDENHOITO JA SUUN TERVEYDENHOITO

Hatanpään lukion terveydenhoitajana toimii Nea Koskela, puhelinnumero on 0406390785, viestiä Wilman kautta tai sähköposti etunimi.sukunimi@tampere.fi. Torstaisin terveydenhoitaja on paikalla koululla (Haapakuja 2 peruskoulun kiinteistössä). Muutoin terveydenhoitajan palvelut tarjotaan keskitetyssä Tullinkulman toimipisteessä (Hammareninkatu 7), 2. ja 4. kerros. Siellä on myös lääkärin vastaanotto. Tullinkulman toimipisteen ajanvarauksen ja neuvonnan puhelinnumero on 040 806 2454 (soittoaika ma-pe 8.15-12). Ajanvaraus myös sähköisesti www.tampere.fi/terveys/opiskeluterveydenhuolto.

Suun terveydenhuolto eli hammashoito: Ajan voi varata keskitetystä ajanvarauksesta ma - pe klo 8.00 -17.00, numerosta (03) 5657 0100. Lue lisää www.tampere.fi/terveys.

TIETOKONEIDEN KÄYTTÖ Opiskelija käyttää koulun töissä ensisijaisesti koululta käyttöönsä saamaansa läppäriä, joka on mukana joka päivä. (Ennen syksyä 2021 lukion aloittaneilla opiskelijoilla tulee olla oma läppäri.) Omaan käyttöön luovutettu kone on käyttäjänsä ja alaikäisen opiskelijan huoltajan vastuulla. Ohjeita OP1-opintojaksolla.

Käytävillä ja Mediateekissä olevia tietokoneita voi käyttää vapaasti. Pöytäkoneita ei sammuteta käytön jälkeen. Läppärit sammutetaan. Koneille kirjaututaan omalla Wilma-tunnuksella muodossa [ad\wilma.tunnus](#) ja Wilman salasalla. Jokaisen käytön jälkeen on kirjaututtava ulos koneelta, jotta tietokone on valmiina seuraavalle käyttäjälle. Palauta käytön jälkeen läppäri paikalleen ja kytke se lataukseen. Tulostusohjeet ovat käytävien tietokonepöydillä. *

TUKIOPETUS ELI TUKARI Opiskelijoilla on mahdollisuus saada tukiopetusta. Vakitukselliset tukitukarit pyörittävät äidinkielessä (ja muidenkin aineiden kirjoitustehtävissä) sekä vieraissa kielissä.

Apulaisrehtori Tuija Leppäharju koordinoi tukea. Opiskelija sopii tukiopetuksesta aineenopettajan kanssa.

TURVALLISUUS Turvallisuussuunnitelman mukaiset menettelytavat hätätilanteissa käydään läpi lukuvuoden alussa vahtimestarin ja ryhmänohjaajien johdolla. Sen lisäksi kaikissa luokkatiloissa on oven viereisellä seinällä opiskelijoille tarkoitettu tiivistelmä siitä, miten toimia hätätilanteissa. Samasta paikasta löytyy myös kartta poistumistiestä hätätilanteessa.

TUTORIT Erikseen nimetyt toisen vuoden opiskelijat toimivat tutor-opiskelijoina. Teemapäivinä ja taloon tutustuttaessa tutorin tunnistaa viileästä T-paidasta. Vanhempina lukiolaisina heillä on kokemuksia esimerkiksi valinnaisista opinnoista. He tuntevat talon tapoineen ja ohjaavat uusia opiskelijoita. Tutoreita ohjaava opettaja lukuvuonna 2022-2023 on Teija Ärling.

U

ULKO-OVET ovat avoinna maanantaista torstaihin klo 7.30 – 15.30 ja perjantaina klo 7.30 – 14.30.

UUSINTAKOKEET Periodin vaihtumisen jälkeen on uusintapäivä. Siellä opiskelijan on mahdollista suorittaa puuttuva tai uusintaa vaativa koe tai muu puuttuva näyttö. Uusintaan ilmoitaututaan Wilmassa. Tarkemmat uusintapäivät ja niihin ilmoittautumispäivät löydät lukuvuoden kalenterista ja viikkotiedotteista.

V

VAKUUTUKSET Tampereen kaupungin lukioiden opiskelijat on tapaturmavakuutettu koulualueella varsinaisella koulujalla opetuksen aikana, välitunneilla ja otettaessa osaa koulun opetussuunnitelman puitteissa järjestettyyn toimintaan sekä niihin välittömästi liittyvillä meno- ja paluumatkoilla. Koulun toiminnassa sattuneista tapaturmista tulee välittömästi ilmoittaa opettajalle tai opintomatkan vastuuhenkilölle riippumatta siitä, syntyykö hoitokustannuksia. Tapaturmat hoidetaan terveydenhoitajan tai lääkärin ohjeiden ja läheteiden mukaisesti joko julkisen tai yksityisen terveydenhuollon toimipisteissä. Tapahtumasta tehdään koululla mahdollisimman pian koulusihteerin kanssa vahinkoilmoitus. Tapaturmasta aiheutuneet kustannukset maksetaan ensin itse ja korvaukset haetaan vakuutusyhtiöltä jälkikäteen. Vakuutuksista korvataan myös lääkärin määräämät ylimääräiset koulukyydit lääkärinlausunnon perusteella. Vakuutus ei kata vaatteita, tavaroita, varusteita eikä välillisiä kuluja.

Matkustajavakuutus on voimassa lukion opiskelijoiden opetussuunnitelman mukaisilla ulkomaan matkoilla sekä niihin sisältyvinä vapaa-aikoina. Vakuutus koskee tapaturmia ja sairastumista matkan aikana. Matkatavarat eivät kuulu korvauksen piiriin.

VIKKOTIEDOTE Wilman Tiedotteet-välilehdellä julkaistaan joka viikko viikkotiedote, johon on koottu kaikki lähipäivien tärkeät ajankohtaiset asiat. Muista lukea viikoittain!

VALOKUVAUS on ohjausryhmittäin lukuvuoden alkaessa. Vaikka et ostaisi valokuvia, käytthän kuvassa, jotta saamme sinusta ajantasaisen kuvan koulun hallinto-ohjelmaan.

VÄLIPALA-AUTOMAATIT Lukion opiskelijakunnan tilassa pohjakerroksessa.

W

WILMA on koulun pääasiallinen viestintäkanava. Siellä mm. lähetetään viestejä opettajien, opiskelijoiden ja huoltajien välillä, julkaistaan viikkotiedote seuraavan lukioviikon ajankohtaisista asioista, seurataan opintosuoritusrekisteriä, kirjataan poissaolot ja niiden selvitykset ja anotaan tulevia poissaoloja. Opiskelijalla ja huoltajalla on omat tunnuksensa. Tarkempaa opastusta Wilman käyttöön annetaan opiskelijoille lukuvuoden ensimmäisillä ryhmänohjaustuokioilla sekä 1. vuoden opiskelijoiden huoltajille ensimmäisessä vanhempainillassa.

WWW.TAMPERE.FI/HATANPAANLUKIO Kattava tietopaketti Hatanpään lukion toiminnasta ja kivoja kuvia.

Y

YHTEISHENKI Olemme ylpeitä hienosta yhteisöstämme, sen jokaisesta jäsenestä ja kaikesta toiminnasta. Jokaista yhteisömmme jäsentä kunnioitamme yksilönä ja tuemme omalla toiminnallamme. Säilytämme koulurakennuksen yhdessä kaikille mukavana työskentelypaikkana.

Ä

ÄLYPUHELIMET JA ELEKTRONISET VIIHDELAITTEET Oppitunneilla laitteita käytetään opettajan ohjeiden mukaan. Tarpeettomien laitteiden käyttö ja esillä olo häiritsee opiskeluun keskittymistä ja on siksi kiellettyä. Koetilanteissa ylimääräisiä laitteita ei sallita.

Lukion suoritusohjeet (LOPS2021)

Opintopisteet, opintojaksot, periodit, päättöviikko

Lukuvuosi on jaettu viiteen periodiin. Kukin periodi kestää 7-8 viikkoa, ja se päättyy seitsemänpäiväiseen päättöviikkoon. Lukujärjestyskoodeilla 1-7 on oma päättöpäivänsä.

Opiskelija valitsee jokaiseen periodiin oman opiskelusuunnitelmansa mukaisia opintojaksoja. Opintojaksojen pituus on yleensä kaksi opintopistettä. Jokaiselle lukujärjestyskoodille 1-8 voi valita kahden opintopisteen opintojakson tai joissakin poikkeustapauksissa kaksi yhden opintopisteen opintojaksoa.

Opiskelijan työmäärä

Lukio-opintojen laajuus on vähintään 150 opintopistettä. Enimmäislaajuutta ei ole. Opintopisteistä 94-102op (riippuen valitsetko pitkän vai lyhyen matematiikan) on pakollisia opintoja. Lisäksi on suoritettava vähintään 20op valtakunnallisia valinnaisia opintoja. Loput opintopisteet voivat kertyä joko valtakunnallisista tai lukiokohtaisista valinnaisista opinnoista.

Opiskeluajan pituus

Opiskelijan tulee suorittaa lukion koko oppimäärä ja osallistua ylioppilastutkintoon vähintään kahdessa ja enintään neljässä vuodessa. Viides opintovuosi voidaan myöntää anomuksesta vain erityisen painavin perustein. Opinnot voi perustellun anomuksen perusteella keskeyttää enintään yhdeksi lukuvuodeksi lukiopaikkaa menettämättä (esim. vaihto-opiskelu).

Kolmessa vuodessa valmistuva suorittaa lukuvuodessa yleensä noin 60 opintopistettä (30 kahden opintopisteen opintojaksoa). Minimissään opiskelijan on tehtävä oma opiskelusuunnitelmansa siten, että hän suorittaa lukuvuoden aikana 30 opintopistettä (15 kahden opintopisteen opintojaksoa). Opiskelijan opintojen määrä tulee kussakin periodissa olla vähintään kuusi opintopistettä.

Opintojaksojen valitseminen ja muutokset

Opiskelija tekee oman opiskelusuunnitelmansa yleensä koko lukuvuodeksi kerrallaan valiten tarvitsemansa ja haluamansa opintojaksot Wilman opintojaksotarjottimelta. Muutoksista sovitaan opinto-ohjaajan tai oman ryhmänohjaajan kanssa. Wilman opintojaksotarjotin avataan opiskelijan omille valinnoille aina ennen päättöviikkoa.

Musiikin erityinen koulutustehtävä

Hatanpään lukio toimii musiikin (musiikki ja musiikkiteatteri) valtakunnallisen erityisen koulutustehtävän lukiona Pirkanmaalla. Jos erityiseen koulutustehtävään valittu opiskelija suorittaa vähintään 24 Musiikin ja musiikkiteatterin opintopistettä (yleensä 12 kahden opintopisteen opintojaksoa), hän saa oikeuden jättää pois 16:n opintopisteen laajuiset pakolliset opinnot (yleensä 8 kahden opintopisteen opintojaksoa) omasta lukiotutkinnostaan. Kustakin aineesta on kuitenkin suoritettava vähintään puolet pakollisista opinnoista. Opiskelija suorittaa kaikki pakolliset opintojaksot yliopilastutkintoon valitsemistaan oppiaineista.

Opintojaksojen suorittaminen

Yksi kahden opintopisteen opintojakso koostuu keskimäärin 23:sta 75 minuutin oppitunnista. 75-minuuttisista oppitunneista yleensä 19 mahtuu lukujärjestyksen tavallisille työviikoille ja päättöviikon päivälle jää noin neljän 75-minuuttisen eli kuuden tunnin työskentely.

Opintojakso suoritetaan osallistumalla oppitunneille ja kurssin päättöpäivän työskentelyyn sekä tekemällä opintojakson aikana annetut tehtävät.

Poissaolot

Opiskelijalla on lukiolain mukainen läsnäolovelvollisuus oppitunneilla. Mikäli opiskelijalla on runsaasti poissaoloja, on opintojakso käytävä uudelleen. Vain lääkärintodistus tai muu erityinen syy voi antaa oikeuden opintojakson suorittamiseen ilman sen uudelleen käymistä.

Opiskelijan on itse huolehdittava siitä, että kaikki poissaolot tulevat selvitettyä heti. Alaikäisen opiskelijan poissaolot selvittää huoltaja, täysi-ikäinen opiskelija antaa itse poissaoloselvityksensä. Poissaolot kirjataan ja selvitetään Wilmassa.

Jos sairaus tai muu syy estää kouluun tulon useamman päivän ajan, opiskelija on velvollinen ilmoittamaan asiasta ryhmänohjaajalleen viimeistään kolmantena päivänä. Jos poissaolo koskee kokeeseen osallistumista tai oppitunnille sovittua opiskelijan esitystä, opiskelijan on ilmoitettava poissaolostaan Wilma-viestillä tai sähköpostilla opettajalle viimeistään kyseisen päivän aamuna.

Jos opiskelijan selvittämättömien poissaolojen määrä ylittää 10 oppituntia tai 3 oppituntia tiettyyn opintojaksoon kohdistuen, opiskelijan ryhmänohjaaja on heti yhteydessä alaikäisen opiskelijan huoltajaan tai 18-vuotta täyttäneeseen opiskelijaan.

Edeltä käsin tiedossa olevat poissaolot tulee anoa etukäteen. Anomuksen tekee Wilmassa kohdassa "Hakemukset ja päätökset" alaikäisen opiskelijan huoltaja tai täysi-ikäinen opiskelija itse. Ryhmänohjaaja myöntää anomuksesta 1-5 päivän poissaolon. Rehtori myöntää pidemmät poissaolot perustellusta anomuksesta.

Opiskelijan vastuulla on selvittää läksyt ja muut tehtävät poissaolonsa ajalta. Opiskelija saa osallistua uusintakokeeseen, mikäli hän ilmoittaa etukäteen mahdollisesta esteestään koepäivänä tai osakokeen päivänä. Koulun tapahtuma- ja teemapäivien tilaisuuksista voi olla poissa ainoastaan ryhmänohjaajan tai rehtorin luvalla.

Opintojen suorittaminen verkkotarjottimelta

Tampereen kaupungin lukioissa voi suorittaa opintoja myös verkossa. Verkkotarjottimella on lukuvuonna 2022–2023 tarjolla kursseja ja opintojaksoja lähes jokaisesta oppiaineesta viidessä eri verkkoperiodissa. Verkkokursseja ja -opintojaksoja voi valita kuhunkin verkkoperiodiin enintään kaksi ja niihin ilmoittaudutaan vain opinto-ohjaajan kautta. Verkkoperiodien aikataulu: 1) 26.8.-7.10, 2) 10.10.-28.11, 3) 29.11.-14.2, 4) 15.2.-26.4. ja 5) 2.5.-28.8. 2023.

Verkko-opintotarjotin on Wilmassa siellä, missä muutkin opintojaksotarjottimet ovat. Pääasialliset työskentelyalustat verkko-opinnoissa ovat Moodle ja Teams, mutta myös esimerkiksi kustantajien omia verkkoalustoja voidaan käyttää. Opintojakson alkaessa opettaja ottaa yhteyttä opiskelijoihin Wilman kautta ja opintojen suorittaminen tulee aloittaa heti.

Opintojakson itsenäinen suorittaminen

Jos et löydä tarvitsemaasi opintojaksoa verkkotarjottimelta etkä voi osallistua luokka-opetukseen, voi opintojakson itsenäinen opiskelu olla mahdollista. Keskustele ensin itsenäisestä suorituksesta opettajan kanssa. Itsenäisestä opiskelusta tehdään anomus Wilmassa kohdassa ”Hakemukset ja päätökset”. Alle 18-vuotiaan lukiolaisen anomus tehdään Wilmassa huoltajan tunnuksilla. Opettaja puoltaa hakemusta ja antaa opintojakson suorittamiseen liittyvät ohjeet ja tehtävät. Aikataulu sovitaan yhdessä. Opettaja ohjaa itsenäisen suorituksen anomuksen rehtorille, joka myöntää luvan. Itsenäisiä suorituksia voi yleensä suorittaa vain yhden kerrallaan.

Itsenäisesti opiskeltavan opintojakson tavoitteet ovat samat kuin normaalisti suoritettuna. Arviointikriteerit voivat kuitenkin poiketa normaalista, koska esimerkiksi tunti-työskentelyä ei voida arvioida. Opettajan tulee selvittää arviointikriteerit opiskelijalle. Itsenäinen suoritus on suoritettava hyväksytysti.

Muualla suoritettavat opinnot, osaamisen tunnustaminen, opintojen hyväksiluku

Tampereella on monipuoliset mahdollisuudet opiskella myös oman lukion ulkopuolella sekä sisällyttää suoritettut opinnot lukion oppimäärään. Voit opiskella mm. muissa lukioissa, toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa, ammattikorkeakoulussa ja yliopistossa. Opetusta tarjotaan sekä lähi- että etäopetuksena.

Lukio-opintoihin voidaan tunnustaa aiemmin hankittua lukiotason osaamista ja hyväksilukea myös muita suoritettuja opintoja ja taitoja, esimerkiksi musiikkioppilaitosten opintoja, ajokortti, ensiapukurssi ja paljon muuta. Tuo osaamisesi ja taitojesi todistukset tai muut selkeät selvitykset kansliaan koulusihteerille. Pyydämme tarvittaessa tarkennuksia.

Opintorekisteri ja lukion oppimäärän suorittaminen

Lukiossa pidetään opiskelijan opinnoista opintorekisteriä, josta ilmenevät suoritettut opintojaksot ja niiden arvosanat. Opiskelija ja huoltaja voivat itse seurata opintomenestystä ja opintojaksokertymää Wilman kautta.

Eri aineiden pakolliset, valtakunnalliset valinnaiset ja lukiokohtaiset valinnaiset opintojaksot voi tarkistaa esimerkiksi tämän oppaan opiskelusuunnitelma-kohdasta. Opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän silloin, kun hän on suorittanut oppiaineiden oppimäärät hyväksytysti ja kokonaisopintopistemäärä on 150 op.

Periodin päättöviikko & uusinnat

Kullakin koodien 1-7 opintojaksoista on 7-päiväisellä päättöviikolla koko päivä työskentelyaika. Läsnaolo on pakollista. Päättöpäivään voi kuulua opintojakson kirjallinen koe, mutta yhtä lailla esitelmää, ryhmätöitä, opintoretkeä, kirjallisia ja suullisia näyttöjä, kurssin arviointia ja palautetta. Kirjallista ja suullista näyttöä osaamisesta kerätään tietysti myös ennen päättöviikkoa. Koodin 8 opintojaksoilla ei ole erillistä päättöpäivää, näyttö osaamisesta kerätään ja mahdolliset kokeet pidetään opintojakson aikana.

Opiskelijan on ilmoitettava opintojakson opettajalle, mikäli hän ei voi sairauden tai muun vastaavan syyn vuoksi osallistua päättöviikon työskentelyyn. Vain ilmoittamalla poissaolostaan opiskelija säilyttää oikeutensa täydentää suoritustaan esimerkiksi uusintakoetilaisuudessa, muutoin poissaolo tulkitaan epäonnistuneeksi suorituskerraksi.

Uusinta & hylätyn opintojakson suorittaminen

Jos opiskelija on ollut poissa päättöpäivästä tai hän on saanut opintojaksoista hylätyn arvosanan, hän osallistuu uusintaan. Uusintamahdollisuus on jokaisen periodin jälkeen. Kutakin hylättyä arvosanaa saa uusia kerran. Erityisestä syystä voidaan opiskelijalle myöntää oikeus osallistua toisen kerran uusintaan. Hyväksyttyä arvosanaa voi yrittää korottaa suorittamalla opintojakso uudelleen. Arvosanoista huomioidaan aina parempi.

Kaikkiin uusintoihin ilmoittaudutaan Wilmassa kohdassa ”tentit”. Uusinnat ja viimeiset ilmoittautumispäivät periodeittain ovat lukion [www-sivujen](#) Opiskelijalle-kohdan tapahtumakalenterissa. Elokuussa lukuvuoden alkaessa voi suorittaa edellisen lukuvuoden viimeisen jakson uusintoja sekä kesäajan itsenäisten opintojaksosuoritusten kokeita.

Opiskelija on velvollinen olemaan läsnä oppitunneilla uusintapäivinä. Jos opiskelija on ilmoittautunut uusintaan eikä ilmoita syytä poissaolomiseen, on uusintaoikeus käytetty. Jos opiskelijalle jää periodista useampi uusinta, hänen täytyy sopia suorittamisesta opintojaksojen opettajien sekä opiskelijan tukea koordinoivan apulaisrehtorin kanssa.

Arviointi

Opintojakson arviointi

Arvioinnin perusteet käydään opiskelijoiden kanssa läpi joka opintojakson alussa. On tärkeää tietää, millaisia osaamisen näyttöjä vaaditaan arvioinnin edellytysten täyttämiseksi ja mitkä ovat opintojakson vähimmäisvaatimukset. Opintojakso arvioidaan sen päätyttyä.

Arviointi on monipuolista ja perustuu mahdollisiin kirjallisiin kokeisiin, opintojen edistymisen jatkuvaan havainnointiin ja opiskelijan tietojen ja taitojen arviointiin - se ei siis perustu ainoastaan perinteisissä kokeissa annettuihin näyttöihin. Myös opiskelijan oma itsearviointi otetaan huomioon käyttäen hyväksi muun muassa opintojakson arviointikeskustelua.

Pakollisista opinnoista ja valtakunnallisista valinnaisista opinnoista annetaan numeroarvosanat lukuun ottamatta opinto-ohjauksen opintojaksoja, joista annetaan suorituserkintä S. Lukiokohtaisista valinnaisista opinnoista annetaan arvosanaksi numeroarvosana tai suorituserkintä sen mukaan, miten lukion opetussuunnitelmaan on kirjattu. Opintojaksojen numeroarvostelussa käytetään perinteistä asteikkoa 4–10. Arvosana 5 osoittaa välttäviä, 6 kohtalaisia, 7 tyydyttäviä, 8 hyviä, 9 kiitettäviä ja 10 erinomaisia tietoja ja taitoja. Hylätty suoritus merkitään arvosanalla 4. Myös arvosana 4 edellyttää, että arvioinnin edellytykset täyttyvät riittävästi.

Numeroarvosanojen lisäksi käytetään merkintöjä S (suoritettu opintojakso), H (hylätty opintojakso), T (täydennettävä opintojakso) ja K (keskeytetty opintojakso). H, T ja K eivät kerrytä opiskelijan opintojaksokertymää. Arvosanalla neljä (4) suoritettu valtakunnallinen opintojakso lasketaan opintokertymään, jos oppiaineen oppimäärä täyttyy hyväksyttävästi. Lukiokohtaisista valinnaisista opintojaksoista lasketaan mukaan lukion opintokertymään hyväksytysti suoritettut opinnot.

T-arvosana tarkoittaa, että opintojaksoa ei ole kyetty arvioimaan vähäisten ja puuttuvien opintosuoritusten takia. Puuttuvat opintosuoritukset merkitään Wilmaan lisätietoihin. Vaadittavat täydennykset on suoritettava viimeistään seuraavan periodin aikana. Jos täydennyksiä ei saada, T-arvosana muutetaan joko alennetuksi arvosanaksi tai hylätyksi opintosuoritukseksi (H), koska arvioinnin edellytykset eivät ole täyttyneet annettuun määräaikaan mennessä.

K-arvosana tarkoittaa, että opintojakso on keskeytynyt. Opiskelija voi itse keskeyttää opintojakson opiskelun perustellusta syystä sovittuaan asiasta aineenopettajan tai opinto-ohjaajan kanssa. Keskeytettyä opintojaksoa ei voi täydentää, vaan se on opiskeltava uudelleen arvosanan saamiseksi. Opettaja voi keskeyttää opiskelijan opintojakson runsaiden poissaolojen vuoksi opiskelijaa kuultuaan. Poissaolomerkinnän yhteydessä olevaan huomioita-kenttään merkitään varoitus ja perustelu opintojakson keskeytymisvaarasta. Opintojaksoa ei keskeytetä, mikäli opiskelija toimittaa poissaoloistaan lääkärintodistuksen ja sopii täydennettävistä suorituksista opettajan kanssa. Opintojakson suorittaminen loppuun on sovittava näissä tapauksissa aina tapauskohtaisesti.

Vilppi opintojen suorittamisessa, esimerkiksi plagiointi tai lunttaus, johtaa seuraamuksiin, joita (teon törkeys ja toistuvuus huomioiden), ovat rehtorin puhuttelu, opiskelijan ja tarvittaessa huoltajan kuuleminen, kirjallinen varoitus tai määräaikainen erottaminen. Lisäksi seuraamuksena voi olla hylätty opintojakson osasuoritus tai opintojakson hylkäys.

Päättöarvosana

Oppiaineen päättöarvosana määräytyy pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojaksojen keskiarvona.

Saadakseen oppiaineen oppimäärän hyväksytysti suoritetuksi opiskelijan on suoritettava pääosa oppiaineen opinnoista hyväksytysti. Pakollisiin ja valtakunnallisiin syventäviin kursseihin voi jäädä hylättyjä 4-arvosanoja enintään seuraavasti:

Pakollisia ja valtakunnallisia valinnaisia opintoja...	...joista voi olla hylättyjä arvosanoja enintään:
2–5 opintopistettä	0 opintopistettä
6–11 opintopistettä	2 opintopistettä
12–17 opintopistettä	4 opintopistettä
18 opintopistettä tai enemmän	6 opintopistettä

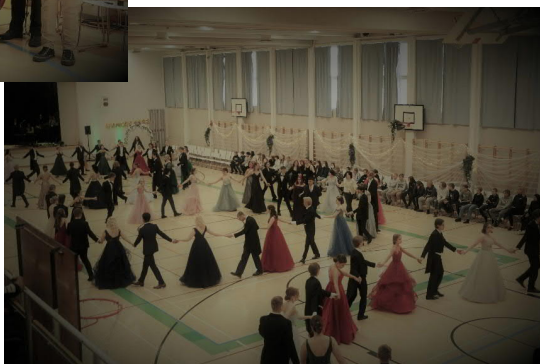
Oppiaineen päättöarvosanaa voi yrittää korottaa erillisessä korotustentissä opintojen lopulla. Menettelytavoista tiedotetaan vuosittain abi-infoissa.

Juhlalliset Vanhojen päivän tanssit yhdistävät koko kakkosten ikäluokan. Jokainen saa tanssia ja osallistua sellaisena kuin on. Kevään 2022 tanssiaiset pidettiin koronapandemian vuoksi vasta toukokuussa 2022. Kuva: Kuvahaka.

Tanssejamme säestää upea live-tanssiorkesteri.

Ylioppilastutkinto

Ylioppilastutkinnosta vastaa ylioppilastutkintolautakunta (YTL). Tarkat säädökset löytyvät YTL:n kotisivuilta: www.ylioppilastutkinto.fi. Koetehtävät laaditaan oppiaineiden pakollisten ja valtakunnallisten syventävien opintojaksojen pohjalta. Osa reaaliaineiden koetehtävistä ylittää oppiainerajoja. Ylioppilastutkinnon kirjallisiin kokeisiin saa osallistua vain opiskelija, joka on ennen koetta opiskellut kaikki tutkintoaineiden pakolliset opintojaksot ja saanut niistä arvosanan.

Ylioppilastutkinto järjestetään kaksi kertaa vuodessa, syksyllä ja keväällä. Kokelas voi hajauttaa tutkinnon enintään kolmeen peräkkäiseen kertaan, esimerkiksi 3. vuoden syksyyn, 3. vuoden kevääseen ja 4. vuoden syksyyn. Hylätyn kokeen saa uusia kolme kertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana. Hyväksytyn kokeen saa uusia niin monta kertaa kuin haluaa.

Kevään tutkintoon ilmoittaudutaan marraskuussa ja syksyn kirjoituksiin toukokuussa. Viisi ensimmäistä koetta on syksyllä 2021 tai sen jälkeen aloittaneille maksuttomia. Maksulliset kokeet laskutetaan (34€ / koe) ilmoittautumisen jälkeen. Ylioppilastutkinnon aikataulut 2022-2023 löytyvät YTL:n kotisivulta: www.ylioppilastutkinto.fi/ylioppilastutkinto/koepaivat.

Mikäli kokelaalla on lukihäiriö, kuulovamma tai muu syy, joka vaikuttaa kokeisiin osallistumiseen, tulee asiasta tehdä selvitys ja erityisjärjestelyjen anomus yhdessä koulun erityisopettajan kanssa.

Ylioppilastutkinto on kokonaan digitaalinen. Se tehdään opiskelijan omalla läppärillä. Oma läppäri tuodaan koeaamuna koetilaan. Käytännön ohjeet toimimisesta koepäivinä annetaan opiskelijoille YO-infoissa aina ennen syksyn ja kevään tutkintoa.

Ylioppilastutkinnon rakenne

Opiskelijoiden, jotka ovat aloittaneet YO-tutkintonsa suorittamisen kevään 2022 tutkintokerralla tai sen jälkeen, on suoritettava vähintään viisi koetta: äidinkielen ja kirjallisuuden koe sekä vähintään neljä koetta vähintään kolmesta eri koeryhmästä, jotka ovat matematiikka, ruotsi, vieras kieli ja reaaliaine.

Kokelas päättää itse, minkä viidennen kokeen suorittaa, esimerkiksi toisen reaaliaikaisen kokeen tai toisen vieraan kielen. Suosittelemme myös kuudennen kokeen suorittamista!

Huomaathan, että jos olet aloittanut ylioppilastutkinnon ennen vuoden 2022 kevättä, tutkintosi rakenne on vähän erilainen. Oma oposi neuvoo sinua tarvittaessa.

YO-tutkinnon hajauttaminen

Hatanpään lukiossa suosittelemme YO-tutkinnon hajauttamista seuraavasti:

- Suorita vähintään viisi, mutta mielellään kuusi ylioppilastutkinnon koetta. Seitsemäs koe ei ole liikaa.
- Aloita yhdellä tai kahdella kokeella, painota myöhempiä tutkintokertoja.
- 2. vuoden keväälle suosittelemme ainoastaan kemian tai maantieteen kokeen suorittamista.

Jos hajautat tutkintosi alla olevan taulukon mukaisesti, pystymme opintojaksojen sijoittelulla tukemaan sinua parhaiten. Voit tehdä myös muita ratkaisuja, mutta harkitse niitä yhdessä opo:n tai oman RO:n kanssa.

Huom! Jos suoritat lukiota LOPS2016:n mukaan (lukion 2019 tai 2020 aloittaneet), löydät vastaavan taulukon aiemmista opinto-oppaista ja www.sivuilltamme.

SYKSYN YO-TUTKINTO	Pyri opiskelemaan tutkintokertaa edeltävissä periodeissa (4.-5. periodi ja 1. periodi):	KEVAAN YO-TUTKINTO	Pyri opiskelemaan tutkintokertaa edeltävissä jaksoissa (1.- 3. periodi):
		Äidinkieli	ÄI8, ÄI10 ja ÄI11 ÄI8, ÄI9 mahd. jo 2. vuonna
		Suomi toisena kielenä	S28, S210, S211 S29 mahd. jo 2. vuonna
Englanti, jos kirjoitat MAA	EN7 2. vuonna EN8 ja EN9 (+EN10) 3. vuoden 1. periodi	Englanti, jos kirjoitat MAB	EN7, EN8, EN9(+EN10)
Ruotsi	(RU6), RU7 ja RU9	Ruotsi	RU6, RU7 ja RU9
Matematiikka lyhyt MAB	MAB8, MAB9, MAB11 2. vuonna, MAB10 3. vuoden 1. periodi	Matematiikka pitkä MAA	MAA10, MAA11, MAA12, MAA13 ja MAA14
		Matematiikka lyhyt MAB	MAB11 2. vuonna MAB8, MAB9, MAB10
		Fysiikka	FY7 2. vuonna FY8, FY9 tai FY10, FY11
		Kemia 2. vuoden kevät tai 3. vuoden kevät	KE7 ed. vuonna / 4. periodi KE4, KE5, KE6, KE8
Biologia	BI4, BI5, (BI7, BI8, BI9) 2. vuonna, BI6 3-vuoden 1. periodi	Maantiede 3. vuoden kevät tai 2. vuoden kevät	GE2, GE3, GE4, GE5
Historia	HI3, HI4, HI5, (HI7, HI8) 2. vuonna HI6 ja HI9 3. vuoden 1. periodi	Yhteiskuntaoppi	YH2, YH3, (YH5) 2. vuonna YH4 ja YH7 3. vuonna
Elämäntutkimustieto	ET1 tai ET2 3. vuoden 1. periodi ET1 tai ET2 2. vuoden 3. periodi	Uskonto	UE2, UE3, UE4 2. vuonna UE5, UE6, UE7 3. vuonna
Filosofia	FI2 ja FI3 2. vuonna FI4 ja FI5 3. vuoden 1. periodi	Psykologia	PS2, PS3, (PS6) 2. vuonna PS4, PS5 ja PS7 3. vuonna
Terveystieto	TE2, TE3 (TE4) 2. vuonna TE5 3. vuoden 1. periodi		

HATANPÄÄN LUKION OPETUSSUUNNITELMAN OPINTOJAKSOT

Opintojaksojen tarkemmat sisällöt ovat luettavissa koulun verkkosivuilta, kuten myös lukion -20 ja -19 aloittaneiden kurssit (LOPS2016).

ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS ÄI

- Äi1 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)
- Äi2 Kieli- ja tekstitietoisuus (1 op)
- Äi3 Vuorovaikutus 1 (1 op)
- Äi4 Kirjallisuus 1 (2 op)
- Äi5 Tekstien tulkinta 1 (2 op)
- Äi6 Kirjoittaminen 1 (1 op)
- Äi7 Vuorovaikutus 2 (1 op)
- Äi8 Kirjallisuus 2 (2 op)
- Äi9 Vuorovaikutus 3 (2 op)
- Äi10 Kirjoittaminen 2 (2 op)
- Äi11 Tekstien tulkinta 2 (2 op)
- Äi12 Kielenhuollon ja kirjoittamisen tehojakso (2 op)
- Äi13 Hyötyä ja hyvinvointia lukemalla (2 op)
- Äi14 Luova kirjoittaminen (2 op)
- Äi15 Äidinkielen ja kirjallisuuden opintoprojekti (1-2 op)
- Äi16 Äidinkielen ja kirjallisuuden opintoprojekti II (1-2 op)

Voit valita lisää kirjoittamisen, viestinnän, ilmaisun ja teatterityön opintojaksoja erityisen koulutustehävän tarjonnasta.

Lue lisää kohdasta Musiikki ja musiikkiteatteri.

SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS S2

- S21 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)
- S22 Kieli- ja tekstitietoisuus (1 op)
- S23 Vuorovaikutus 1 (1 op)
- S24 Kirjallisuus 1 (2 op)
- S25 Tekstien tulkinta 1 (2 op)
- S26 Kirjoittaminen 1 (1 op)
- S27 Vuorovaikutus 2 (1 op)
- S28 Kirjallisuus 2 (2 op)
- S29 Vuorovaikutus 3 (2 op)
- S210 Kirjoittaminen 2 (2 op)
- S211 Tekstien tulkinta 2 (2 op)
- S212 Kielitaito kuntoon (1-2 op)
- S213 Keskustelua ajankohtaisista aiheista (1 op), toteutuu 2024-2025
- S214 Kulttuurifestarit (1 op), toteutuu 2023-2024
- S215 S2:n opintoprojekti (1-2 op)

RUOTSI, B1-oppimäärä, RUB

- RUB11 Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen (1 op)
- RUB12 Ruotsin kieli arjessani (3 op)
- RUB13 Kulttuuri ja mediat (2 op)
- RUB14 Ympäristömme (2 op)
- RUB15 Opiskelu- ja työelämä (2 op)
- RUB16 Viesti ja vaikutus puhuen (2 op)
- RUB17 Kestävä elämäntapa (2 op)
- RUB18 Ruotsin perusteet kuntoon (2 op)
- RUB19 Valmistaudun ruotsin yo-tutkintoon (1-2 op)
- RUB110 Ruotsin opintoprojekti (1-2 op)

PAKOLLISET
OPINTOJAKSOT
VALTAKUNNALLISET
VALINNAISET
OPINTOJAKSOT
LUKIOKOHTAISET
VALINNAISET
OPINTOJAKSOT

ENGLANTI, A-oppimäärä, ENA

- ENA1 Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen (1 op)
- ENA2 Englanti globaalina kielenä (3 op)
- ENA3 Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä (2 op)
- ENA4 Englannin kieli vaikuttamisen välineenä (2 op)
- ENA5 Kestävä tulevaisuus ja tiede (2 op)
- ENA6 Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä (2 op)
- ENA7 Ympäristö ja kestävä elämäntapa (2 op)
- ENA8 Viesti ja vaikutus puhuen (2 op)
- ENA9 Kirjoitan monipuolisesti (1 op)
- ENA10 Valmistaudun englannin yo-tutkintoon (1 op)
- ENA11 Englannin opintoprojekti (1-2 op)

SAKSA, A-oppimäärä, SAA

- SAA1 Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen (1 op)
- SAA2 Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen (3 op)
- SAA3 Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä (2 op)
- SAA4 Kieli vaikuttamisen välineenä (2 op)
- SAA5 Kestävä tulevaisuus ja tiede (2 op)
- SAA6 Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä (2 op)
- SAA7 Ympäristö ja kestävä elämäntapa (2 op)
- SAA8 Viesti ja vaikutus puhuen (2 op)
- SAA9 Saksan opintoprojekti (1-2 op)

SAKSA, B2- ja B3-oppimäärät

SAB31 Perustason alkeet 1 (2 op)
 SAB32 Perustason alkeet 2 (2 op)
 SAB21 = SAB33 Perustason alkeet 3 (2 op)
 SAB22 = SAB34 Perustaso 1 (2 op)
 SAB23 = SAB35 Perustaso 2 (2 op)
 SAB24 = SAB36 Perustaso 3 (2 op)
 SAB25 = SAB37 Perustaso 4 (2 op)
 SAB26 = SAB38 Perustaso 5 (2 op)
 SAB27 Perustason jatko 1 (2 op)
 SAB28 Perustason jatko 2 (2 op)
 SAB29 = SAB39 Saksan opintoprojekti (1-2 op)

B2 =
 peruskoulun
 yläluokilla aloitettu
 kieli
 B3 =
 lukiossa aloitettu
 kieli

PAKOLLISET
 OPINTOJAKSOT
 VALTAKUNNALLISET
 VALINNAISET
 OPINTOJAKSOT
 LUKIOKOHTAISET
 VALINNAISET
 OPINTOJAKSOT

RANSKA, B2- ja B3-oppimäärät

RAB31 Perustason alkeet 1 (2 op)
 RAB32 Perustason alkeet 2 (2 op)
 RAB21 = RAB33 Perustason alkeet 3 (2 op)
 RAB22 = RAB34 Perustaso 1 (2 op)
 RAB23 = RAB35 Perustaso 2 (2 op)
 RAB24 = RAB36 Perustaso 3 (2 op)
 RAB25 = RAB37 Perustaso 4 (2 op)
 RAB26 = RAB38 Perustaso 5 (2 op)
 RAB27 Perustason jatko 1 (2 op)
 RAB28 Perustason jatko 2 (2 op)
 RAB29 = RAB39 Ranskan opintoprojekti (1-2 op)

ESPANJA, B2- ja B3-oppimäärät

EAB31 Perustason alkeet 1 (2 op)
 EAB32 Perustason alkeet 2 (2 op)
 EAB21 = EAB33 Perustason alkeet 3 (2 op)
 EAB22 = EAB34 Perustaso 1 (2 op)
 EAB23 = EAB35 Perustaso 2 (2 op)
 EAB24 = EAB36 Perustaso 3 (2 op)
 EAB25 = EAB37 Perustaso 4 (2 op)
 EAB26 = EAB38 Perustaso 5 (2 op)
 EAB27 Perustason jatko 1 (2 op)
 EAB28 Perustason jatko 2 (2 op)
 EAB29 = EAB39 Espanjan opintoprojekti (1-2 op)

MATEMATIIKKA MA

MAY1 Luvut ja yhtälöt (2 op) (kaikille yhteinen)

Matematiikan pitkä oppimäärä MAA

MAA2 Funktiot ja yhtälöt 1 (3 op)

MAA3 Geometria (2 op)

MAA4 Analyttinen geometria ja vektorit (3 op)

MAA5 Funktiot ja yhtälöt 2 (2 op)

MAA6 Derivaatta (3 op)

MAA7 Integraalilaskenta (2 op)

MAA8 Tilastot ja todennäköisyys (2 op)

MAA9 Talousmatematiikka (1 op)

MAA10 3D-geometria (2 op)

MAA11 Algoritmit ja lukuteoria (2 op)

MAA12 Analyysi ja jatkuva jakauma (2 op)

MAA13 Pitkän matematiikan kokonaiskuva I (2 op)

MAA14 Pitkän matematiikan kokonaiskuva II (2 op)

MAA15 Algebralliset ja geometr. menetelmät (2 op)

MAA16 Matematiikan opintoprojekti (1-2 op)

Matematiikan lyhyt oppimäärä, MAB

MAB2 Lausekkeet ja yhtälöt (2 op)

MAB3 Geometria (2 op)

MAB4 Matemaattisia malleja (2 op)

MAB5 Tilastot ja todennäköisyys (2 op)

MAB6 Talousmatematiikan alkeet (1 op)

MAB7 Talousmatematiikka (1 op)

MAB8 Matemaattinen analyysi (2 op)

MAB9 Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat (2 op)

MAB10 Lyhyen matematiikan kokonaiskuva (2 op)

MAB11 Algebra (2 op)

MAB12 Matematiikan opintoprojekti (1-2 op)

BIOLOGIA BI

BI01 Elämä ja evoluutio (2 op)

BI2 Ekologian perusteet (1 op)

BI3 Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin (1 op)

BI4 Solu ja perinnöllisyys (2 op)

BI5 Ihmisen biologia (2 op)

BI6 Biotekniikka ja sen sovellukset (2 op)

BI7 Mikrobiologia (2 op)

BI8 Ihmisen anatomia ja fysiologia (2 op)

BI9 Kohti kestävämpää ympäristöä (2 op),
toteutuu 2024-2025

BI10 Biologian opintoprojekti (1-2 op)

MAANTIEDE GE

GE1 Maailma muutoksessa (2 op)

GE2 Sininen planeetta (2 op)

GE3 Yhteinen maailma (2 op)

GE4 Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta (2 op)

GE5 Maantieteen aluetutkimus ja kokonaiskuva (2 op)

GE6 Maantieteen opintoprojekti (1-2 op)

FYSIIKKA FY

FY1 Fysiikka luonnontieteinä (1 op)

FY2 Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta (1 op)

FY3 Energia ja lämpö (2 op)

FY4 Voima ja liike (2 op)

FY5 Jaksollinen liike ja aallot (2 op)

FY6 Sähkö (2 op)

FY7 Sähkömagnetismi ja valo (2 op)

FY8 Aine, säteily ja kvanttuminen (2 op)

FY9 Sähkön jatko ja elektroniikka (2 op), toteutuu 2024-2025

FY10 Mekaniikan jatko (2 op), toteutuu 2023-2024

FY11 Kokeellinen fysiikka ja fysiikan kokonaiskuva (2op)

FY12 Fysiikan opintoprojekti (1-2op)

KEMIA KE

KE1 Kemia ja minä (1 op)

KE2 Kemia ja kestävä tulevaisuus (1 op)

KE3 Molekyylit ja mallit (2 op)

KE4 Kemiallinen reaktio (2 op)

KE5 Kemiallinen energia ja kiertotalous (2 op)

KE6 Kemiallinen tasapaino (2 op)

KE7 Kokeellista kemiaa (2 op)

KE8 Kohti kemian ylioppilastutkintoa (1-2 op)

KE9 Kemian opintoprojekti (1-2 op)

PSYKOLOGIA PS

PS1 Toimiva ja oppiva ihminen (2 op)
PS2 Kehittyvä ihminen (2 op)
PS3 Tietoa käsittelevä ihminen (2 op)
PS4 Tunteet ja mielenterveys (2 op)
PS5 Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen (2 op)
PS6 Ihmissuhdetaidot (2 op)
PS7 Psykologian kokonaiskuva (1-2 op)
PS8 Psykologian opintoprojekti (1-2 op)

FILOSOFIA FI

FI1 Johdatus filosofiseen ajatteluun (2 op)
FI2 Etiikka (2 op)
FI3 Yhteiskuntafilosofia (2 op)
FI4 Tieto, tiede ja todellisuus (2 op)
FI5 Filosofian kokonaiskuva (1-2 op)
FI6 Filosofian opintoprojekti (1-2 op)

HISTORIA HI

HI1 Ihminen, ympäristö ja historia (2 op)
HI2 Kansainväliset suhteet (2 op)
HI3 Itsenäisen Suomen historia (2 op)
HI4 Eurooppalainen ihminen (2 op)
HI5 Ruotsin itämaasta Suomeksi (2 op)
HI6 Maailman kulttuurit kohtaavat (2 op)
HI7 Tampereen kaupunkihistoria (2 op),
toteutuu 2024-2025
HI8 Historia kirjallisuudessa ja elokuvissa –
faktaa vai fiktiota (2 op), toteutuu 2023-2024
HI9 Maailma nyt (2 op)
HI10 Historian opintoprojekti (1-2 op)

YHTEISKUNTAOPPI YH

YH1 Suomalainen yhteiskunta (2 op)
YH2 Taloustieto (2 op)
YH3 Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma (2 op)
YH4 Lakitieto (2 op)
YH5 Poliitiikan ja talouden ajankohtaisia kysymyksiä (2
op), toteutuu 2023-2024
YH6 Tutustuminen työelämään (2 op)
YH7 Yhteiskuntaopin kokonaiskuva (1-2 op)
YH8 Opiskelijakuntatoiminta (1-2 op)
YH9 Valtakunnallinen opiskelijakuntatoiminta (1-2 op)
YH10 Yhteiskuntaopin opintoprojekti (1-2 op)

USKONTO, EVANKELIS-LUTERILAINEN UE

UE1 Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin
jäljillä (2 op)
UE2 Maailmanlaajuinen kristinuskko (2 op)
UE3 Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä (2 op)
UE4 Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa (2 op)
UE5 Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa (2 op)
UE6 Uskonto, tiede ja media (2 op)
UE7 Uskonnon kokonaiskuva (1-2 op)
UE8 Uskonnon opintoprojekti (1-2 op)

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO ET

ET1 Minä ja hyvä elämä (2 op)
ET2 Minä ja yhteiskunta (2 op)
ET3 Kulttuurit
ET4 Katsomukset
ET5 Uskonnot ja uskonottomuus
ET6 Tulevaisuus

TERVEYSTIETO TE

- TE1 Terveys voimavarana (2 op)
- TE2 Terveys ja ympäristö (2 op)
- TE3 Terveys ja yhteiskunta (2 op)
- TE4 Ensiapua itselle ja muille (2 op)
- TE5 Terveystiedon kokonaiskuva (1-2 op)
- TE6 Terveystiedon opintoprojekti (1-2 op)

MUSIIKKI MU

- MU1 Intro – kaikki soimaan (2 op)
- MU2 Syke – soiva ilmaisu (2 op)
- MU3 Genre – globaali uteliaisuus (2 op)
- MU4 Demo – luovasti yhdessä (2 op)

Lisää musiikkia voi valita erityisen koulutustehtävän opinnoista, esimerkiksi:
MSO24 Vanhojen päivän tanssiorkesteri (2 op)
MSO27 Pianon vapaa säestys (2 op)
MSO29 Kitaransoiton alkeet (2 op)
MSO30 Orkesteri (2 op), jo soittaville
MLA46 Sekakuoro (2 op)
MSO38 Biisipaja (2 op)

LIIKUNTA LI

- LI1 Oppiva liikkuja (2 op)
- LI2 Aktiivinen elämä (2 op)
- LI3 Uudet mahdollisuudet (2 op)
- LI4 Yhdessä liikkuen (2 op)
- LI5 Virkistystä liikunnasta (2 op)
- LI6 Palloilu (2 op)
- LI7 Mailapelit (2 op)
- LI8 Lasketteluretki (2 op), toteutuu 2024-2025
- LI9 Kesäretki (2 op), toteutuu 2023-2024
- LI10 Vanhat tanssit (2 op)
- LI11 Liikunnan opintoprojekti (1-2 op)
- LI12-LI19 Urheilulvmennus

Lisää liikuntaa voi valita erityisen koulutustehtävän opintojaksoista. Lue lisää kohdasta Musiikki ja musiikkiteatteri:

- MLI9 Liike-ilmaisu ja tanssi (2 op)
- MLI10 Musikaalitanssi (2 op)

KUVATAIDE KU

- KU1 Omat kuvat, jaetut kulttuurit (2 op)
- KU2 Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt (2 op)
- KU3 Kuva viestii ja vaikuttaa (2 op)
- KU4 Taiteen monet maailmat (2 op)
- KU5 Keramiikka ja kuvanveisto (2 op)
- KU6 Maalaaminen (2 op)
- KU7 Kuvataiteen opintoprojekti (2 op)

OPINTO-OHJAUS OP

- OP1 Minä opiskelijana (2 op)
- OP2 Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus (2 op)
- OP3 Digikurssi (2 op)
- OP4 Toimin tutor-opiskelijana (2 op)
- OP5 Markkinomme Hatanpään lukiota (1-2 op)
- OP6 Toimin digitutorina tai liikuntatutorina (1-2 op)
- OP7 Toimin mentorina, tuen ja autan muita (1-2 op)

TEMAATTISET OPINNOT

- LUE (1-2 op)
- Yrittäjyyden ja työelämän opintojakso (2 op)

MUSIIKKI JA MUSIIKKITEATTERI

Hatanpään lukion valtakunnallinen erityinen koulutustehtävä

Opiskelija suorittaa valtakunnalliset opintojaksot MU1 ja MU2 sekä vähintään kuusi Musiikin ja musiikkiteatterin kahden opintopisteen opintojaksoa (= 12 op). Kaikille yhteisistä opintojaksoista opiskellaan MMP1-MMP5 sekä joko MMP6 tai MMP7.

Jos opiskelija suorittaa MU1:n ja MU2:n lisäksi vähintään kaksitoista Musiikin tai musiikkiteatterin kahden opintopisteen opintojaksoa (24 op), hän saa oikeuden jättää kahdeksan valtakunnallista pakollista kahden opintopisteen opintojaksoa (16 op) pois henkilökohtaisesta opinto-ohjelmastaan. Kustakin lukioaineesta on kuitenkin suoritettava vähintään puolet pakollisista opinnoista. Aineesta, jonka opiskelija suorittaa osana ylioppilastutkintoa, on suoritettava kaikki pakolliset opinnot.

Musiikin ja musiikkiteatterin kaikille yhteiset
opintojaksot MMP1-7, joista
MMP6 tai MMP7 ovat keskenään vaihtoehtoisia.

Liike- ilmaisun ja tanssin valinnaiset opintojaksot MLI8-11	Teatteri- työn valinnaiset opintojaksot MTE12-18	Kirjoittamisen ja viestinnän valinnaiset opintojaksot MVI19-22	Soiton valinnaiset opintojaksot MSO23-40	Laulun valinnaiset opintojaksot MLA41-54	Musiikki- teknologian valinnaiset opintojaksot MDI 55-59	Muut opintojaksot MPR 60-63
--	--	--	---	---	--	-----------------------------------

Musiikin ja musiikkiteatterin kaikille yhteiset opinnot (ainoastaan erityisen koulutustehtävän opiskelijoille)

MMP1 Tutustutaan musiikkiin ja musiikkiteatteriin (2 op)

MMP2 Lauletaan yhdessä (2 op)

MMP3 Musiikin ja teatterin teoria (2 op)

MMP4 Maailmanmusiikki (2 op)

MMP5 Abien projekti (2 op)

MMP6 Ilmaisun iloa! (2 op)

MMP7 Musailmaisu (2 op)

MLI Liikeilmaisu ja tanssi (avoimia kaikille)

MLI8 Liike-ilmaisu ja tanssi (2 op)

MLI9 Musikaalitanssi (2 op)

MLI10 Liike- ja tanssi-ilmaisun opintoprojekti I (1-2 op)

MLI11 Liike- ja tanssi-ilmaisun opintoprojekti II (1-2 op)

MTE Teatterityö (avoimia kaikille)

MTE12 Teatteri-ilmaisu (2 op)

MTE13 Musikaali (2 op)

MTE14 Tutustu teatterin ammattilaisiin! (2 op)

MTE15 Musiikkiteatteriharjoittelu (1-2 op)

MTE16 Elokuvatyön opintoprojekti (1-2 op)

MTE17 Teatterin opintoprojekti I (1-2 op)

MTE18 Teatterin opintoprojekti II (1-2 op)

MVI Kirjoittamisen ja viestintä (avoimia kaikille)

MVI19 Käsikirjoittaminen I (2 op)

MVI20 Käsikirjoittaminen II (2 op)

MVI21 Tapahtumatuotanto (2 op)

MVI22 Viestinnän opintoprojekti (1-2 op)

MSO Soittaminen (avoimia kaikille)

MSO23 Vanhojen päivän tanssiorkesteri (2 op)
MSO24 Bändiopetus 1 (2 op)
MSO25 Bändiopetus 2 (2 op)
MSO26 Bändiopetus 3 (2 op)
MSO27 Pianon vapaa säestys (2 op)
MSO28 Kitaransoiton alkeet (2 op)
MSO29 Orkesteri 1 (2 op)
MSO30 Orkesteri 2 (2 op)
MSO31 Orkesteri 3 (2 op)
MSO32 Orkesteri 4 (2 op)
MSO33 Soitinyhtye 1 (2 op)
MSO34 Soitinyhtye 2 (2 op)
MSO35 Soitinyhtye 3 (2 op)
MSO36 Soitinyhtye 4 (2 op)
MSO37 Biisipaja (2 op)
MSO38 Musalukiopäivät (1 op)
MSO39 Soiton opintoprojekti (1-2 op)
MSO40 Soiton opintoprojekti (1-2 op)

MDI Musiikkitekniologia (avoimia kaikille)

MDI55 Studiotekniikan perusteet (2 op)
MDI56 Studioprojekti (2 op)
MDI57 Valotekniikka (2 op)
MDI58 Äänentoisto (2 op)
MDI59 Tekniikkaryhmä (1-4 op)

MLA Laulu (avoimia kaikille)

MLA41 Lauluyhtye 1 (2 op)
MLA42 Lauluyhtye 2 (2 op)
MLA43 Lauluyhtye 3 (2 op)
MLA44 Lauluyhtye 4 (2 op)
MLA45 Sekakuoro Samsara 1 (2 op)
MLA46 Sekakuoro Samsara 2 (2 op)
MLA47 Sekakuoro Samsara 3 (2 op)
MLA48 Sekakuoro Samsara 4 (2 op)
MLA49 Kamarikuoro Samsara 1 (2 op)
MLA50 Kamarikuoro Samsara 2 (2 op)
MLA51 Kamarikuoro Samsara 3 (2 op)
MLA52 Kamarikuoro Samsara 4 (2 op)
MLA53 Laulun opintoprojekti (1-2 op)
MLA54 Laulun opintoprojekti (1-2 op)

MPR Muut musiikin ja musiikkiteatterin opinnot (ainoastaan erityisen koulutustehtävän opiskelijoille)

MPR60 Musiikki- ja musiikkiteatterimatka (2 op)
MPR61 Suurproduktio (2 op)
MPR62 Yhteistyöproduktio (2 op)
MPR63 Yhteistyöproduktio 2 (2 op)
MPR64 Yhteistyöproduktio 3 (2 op)
MPR65 Musiikin tai musiikkiteatterin korkeasteen opinnot 1 (1-3 op)
MPR66 Musiikin tai musiikkiteatterin korkeasteen opinnot 2 (1-3 op)

LUKIODIPLOMIT

Kuvataiteen lukiodiplomi (KULD2) (2 op)

Liikunnan lukiodiplomi (LILD4) (2 op)

Median lukiodiplomi (MELD5) (2 op)

Musiikin lukiodiplomi (MULD6) (2 op)

Tanssin lukiodiplomi (TALD7) (2 op)

Teatterin lukiodiplomi (TELD8) (2 op)

TUVA (Jokaiselle laaditaan oma opiskelusuunnitelma väh. 50 op)

Perustaidot

TUVAS21 Kielitaidon ja kielitietoisuuden vahvistaminen (2 op)

TUVAS22 Luku- ja kirjoitustaidon vahvistaminen (2 op)

TUVAS23 Tekstitietoisuus (2 op)

TUVAS211 Kielellinen tuki opintojen aikana (2 op)

TUVAEN1 A-kielen (englanti) vahvistaminen (2 op)

TUVAMA1 Matemaattisten taitojen vahvistaminen (2 op)

TUVATVT Digitaitojen vahvistaminen (1-2 op)

Lukiokoulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen

TUVAS24 Eri tiedonalojen kieli (2 op)

TUVAS25 Eri tiedonalojen tekstien kirjoittaminen (2 op)

TUVAS26 Vuorovaikutus 1 (2 op)

TUVAS27 Vuorovaikutus 2 (2 op)

TUVAS28 Kirjallisuus ja nykykulttuuri (2 op)

TUVAS29 Kirjallisuus ja kulttuurinen moninaisuus (2 op)

TUVAS210 Digitaaliset tekstitaidot ja mediakulttuuri (2 op)

TUVAEN2 Arkipäivän vuorovaikutusta (2 op)

TUVAEN3 Mediat (2 op)

TUVAMA2 Matematiikka (2 op)

TUVAMA3 Kohti lukiomatematiikkaa (2 op)

TUVAHI Historia (2 op)

TUVAFYKE Fysiikka ja kemia (2 op)

TUVABG Biologia ja maantiede (2 op)

Opiskelu- ja urasuunnittelutaidot

TUVAOPO Opinto-ohjaus (2 op)

TUVAEO Erityisopetus ja

opiskeluvalmiudet (2 op)

TUVARO1 Ryhmänohjaus &

orientaatio opintoihin (2 op)

TUVARO2 Ryhmänohjaus &

lukiokoulutuksen opintoihin

valmentautuminen (2 op)

TUVATYÖ Työnhaku (1 op)

Muut opinnot (1-10 op)

TUVAProjekti (1-2 op)

Arjen taidot ja yhteiskunnallinen osallisuus

TUVAYH Suomalainen yhteiskunta,

kulttuuri ja vaikuttaminen (2 op)

TUVATE Hyvinvointi ja terveys (2 op)

HATANPÄÄN LUKION OPISKELUSUUNNITELMA (LOPS2021)

Opiskelusuunnitelma ohjaa sinua valitsemaan ja suorittamaan opintojaksoja. Merkitse omat valintasi alle ja siirrä ne Wilman ”OPO-lomake 1: Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma” - digitaaliseen lomakkeeseen.

Voit poiketa suunnitelmasta, mutta tee se harkiten. Keskustele ratkaisustasi aina ryhmänohjaajasi tai opon kanssa.

Punaiset opintojaksot ovat pakollisia, siniset valtakunnallisia valinnaisia ja harmaat lukiokohtaisia valinnaisia. Oranssit opintojaksot ovat erityisen koulutustehtävän Musiikin ja musiikkiteatterin opintojaksoja. Useimmat niistä ovat avoimia kaikille opiskelijoille.

		ensimmäisen vuoden opinnot						toisen vuoden opinnot						kolmannen vuoden opinnot						
Aidinkieli ja kirjallisuus	AI	1	2,3	4	12	14		5	6,7	8	9	12	13	14	8	9	10	11	12	13
Suomi toisena kielenä	S2	1	2,3	4	12	14		5	6,7	9	12	13	14		8	9	10	11	13	
Ruotsi, B-kieli	RUB	1	2	3	8			4	5	6	8				6	7	9			
Englanti, A-kieli	ENA	1	2	3				4	5	6	7				7	8	9,10			
Saksa, A-kieli	SAA	1	2	3				4	5	6					7	8				
Saksa, B2	SAB2			1	2			3	4	5					6					
Saksa, B3	SAB3	1	2	3	4			5	6	7					8					
Ranska, B2	RAB2			1	2			3	4	5					6					
Ranska, B3	RAB3	1	2	3	4			5	6	7					8					
Espanja, B2	EAB2			1				2	3	4	5				6					
Espanja B3	EAB3	1	2	3				4	5	6	7				8					
Matematiikka pitkä	MAA	1	2	3	4			5	6	7	8	9	15	10	11	12	13	14		
Matematiikka lyhyt	MAB	1	2	3				4	5	6,7	8	9	11		8	9	10			
Biologia	BI	1	2,3					2,3	4	5	7	8	9		6	7	8	9		
Maantiede	GE	1						2	3	4	5				2	3	4	5		
Fysiikka	FY	1,2	3	4				5	6	7	9	10			8	9	10	11		
Kemia	KE	1,2	3	7				3	4	5	6	7	8							
Psykologia	PS	1	2					2	3	6					4	5	7			
Filosofia	FI	1						2	3						4	5				
Historia	HI	1	2					3	4	5	6	7	8		6	9				
Yhteiskuntaoppi	YH	1	4					2	3	4	5	6			3	5	6	7		
Uskonto	UE	1	3					2	3	4					5	6	7			
Elämänkatsomustieto	ET							1	2						1	2				
Terveystieto	TE	1	4					2	3	4					3	4	5			
Liikunta	LI	1	3-	6	7	8	9	2	3-	10	6-				3-	6	7			
Musiikki	MU	1	2*					2*	3	4					3	4				
Kuvataide	KU	1	2*					2*	3	4	5	6			3	4	5	6		
Opinto-ohjaus	OP	1	3	5				2	4	5	6				2					
Teemaopinnot	LUE	1						1	2											
Musiikki ja musiikkiteatteri	MMP	1	2	3	6*			4	7*						5					
Liikeliikunta ja tanssi	MLI							8	9						8	9				
Teatterityö	MTE							12	13	14	15	16			12	13	14	15	16	
Kirjoittaminen ja viestintä	MVI	19						19	20	21					20	21				
Soittaminen	MSO	23	24	27	28	29	33	26	27	28	30	34	37		27	28	31	35	37	
Laulu	MLA	41	45	49	-	-		42	46	50	-	-			43	47	51	-	-	
Musiikkiteknologia	MDI	55	56	57	58			55	56	57	58	59			56	57	58	59		
Muut opinnot	MPR							60	61	38					61	38				

YHTEISKUNNALLINEN
OSAAMINEN

VUOROVAIKUTUS-
OSAAMINEN

HYVINVOINTI-
OSAAMINEN

HATANPÄÄN LUKION OPINTO-OPAS 2022-2023